

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/60/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819201688
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3819201688.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho vo veci manželky: M. L. M., rod. X., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom H. - W., S. XXX/XX, občan SR a manžela: F. M., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom H. - W., S. XXX/XX, občan SR, právne zastúpený Mgr. Vladimírom Ľuptákom, advokátom so sídlom v Prievidzi, Nám. Slobody č. 10, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletej S. M., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenej opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi, na odvolanie manželky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 19. júla 2019, č. k. 18P/16/2019-242, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku III. m e n í tak, že otec maloletého dieťaťa F. M., nar. XX.XX.XXXX, je povinný s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku prispievať na výživu maloletej S. M. sumou 200,- eur mesačne vopred, vždy do 15. dňa predchádzajúceho kalendárneho mesiaca, k rukám matky.

II. Výrok IV. rozsudku z r u š u j e .

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom výrokom I. súd manželstvo účastníkov konania rozviedol. Výrokom II. maloletú S. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletú v bežných veciach zastupovať a spravovať jej majetok. Výrokom III. otca maloletej zaviazal s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku prispievať na výživu maloletej sumou 250,- eur mesačne vopred, vždy do 15. dňa predchádzajúceho kalendárneho mesiaca s tým, že výživné v sume 200,- eur je povinný platiť k rukám matky maloletého dieťaťa a výživné v sume 50,- eur je povinný poukazovať na osobitný účet maloletej, ktorý pre ňu zriadi matka, pričom na nakladanie s prostriedkami na tomto účte je potrebný súhlas súdu. Výrokom IV. matke maloletej uložil, aby v lehote 7 dní od právoplatnosti rozsudku zriadila účet maloletej a oznámila otcovi maloletej číslo účtu dieťaťa a názov banky, v ktorej je vedený. Výrokom V. žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V rozhodnutí konštatoval, že manželka sa podaným návrhom domáhala rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností k maloletej na čas po rozvode manželstva, ktorý odôvodnila aktuálnou rodinnou situáciou. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že návrh manželky na rozvod manželstva bol dôvodný. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo k takému rozvratu vzťahov, ktoré je trvalý a nenapraviteľný a zároveň vylučuje ďalšie spolužitie manželov. Pokiaľ ide o príčinu rozvratu manželstva konštatoval, že týchto bolo viac; medzi účastníkmi vznikali rozpory ohľadom finančného hospodárenia v spoločnej domácnosti, keď manžel neposkytoval zo svojho zárobku manželke finančné prostriedky na jej potreby z dôvodu, že ich podľa neho míňala na veci nepotrebné do domácnosti a míňala ich neuvážene.

Ďalšou príčinou, ktorá viedla k rozvratu vzťahov medzi manželmi, bola netolerantná reakcia okolia a postoja okolia aj blízkeho príbuzenstva na zmenu pohlavia jedného z detí, pochádzajúcich z manželstva. Z dôvodu dlhoročného pracovného vycestovania manželky do zahraničia napokon došlo k vzájomnému citovému odcudzeniu manželov aj po intímnej stránke; časté nezhody, dlhodobé, intenzívne a neúspešné naliehanie manžela, aby manželka v záujme rodiny opustila prácu v R. a zostala doma a tým vyvolávané časté hádky medzi manželmi napokon vyústili až do fyzického útoku manžela na manželku pod vplyvom alkoholu, o ktorom incidente manželka podala na manžela trestné oznámenie, na základe ktorého sa vedie proti nemu trestné stíhanie, kde je obvinený zo spáchania zločinu vydierania podľa § 89 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona; zároveň bol manželovi uložený zákaz vzdaľovať sa z miesta jeho pobytu Rudnianska Lehota 116 okrem dochádzania do práce a absolvovania kontroly mediačným a probačným úradníkom, zákaz styku s poškodenou a zákaz úmyselne sa k nej približovať na vzdialenosť menšiu ako 5 krokov, zákaz kontaktu s poškodenou v akejkoľvek forme a zákaz zdržiavať sa v blízkosti obydlija poškodenej. Aj po zohľadnení princípu prezumpcie neviny manžela, súd považoval už samotnú skutočnosť podania trestného oznámenia manželkou s takýmto závažným obsahom za dôkaz trvalého rozvratu vzťahov medzi manželmi, pričom konštatoval, že ide o rozvrat neprekonateľný, vylučujúci možnosť obnovenia manželského spoluzitia. Preto manželstvo účastníkov konania rozviedol. Maloletú S. zveril do osobnej starostlivosti matky v súlade s jej návrhom, keďže otec so zverením maloletej navrhovateľky súhlasil. Pri určení výšky výživného dospel súd na podklade dôkazov, vykonaných pred súdom k záveru, že na úhradu bežných mesačných výdavkov maloletej aktuálne postačí suma výživného 200,- eur, keď celkové výdavky na maloletú mesačne sú v sume 396,18 eur. K schopnostiam otca plniť si určenú vyživovaciu povinnosť poukázal na návrh otca na prvom pojednávaní, kde pred súdom sám navrhol určiť výšku vyživovacej povinnosti v sume maximálne 250,- eur, a preto vo výške výživného súd tomuto návrhu vyhovel, keď dospel k záveru, že v aktuálnych zárobkových možnostiach otca je plniť si vyživovaciu povinnosť v sume 250,- eur. Bol toho názoru, že majetkové pomery otca mu dovoľujú poukazovať v rámci určeného výživného na tvorbu úspor maloletej sumu 50,- eur mesačne, zároveň uložil matke povinnosť zriadiť maloletej osobitný účet v lehote 7 dní od právoplatnosti rozsudku a oznámiť jeho číslo a banku, kde je vedený, odporcovi. O styku otca s maloletou súd nerozhodol, pretože rodičia upraviť styk otca s maloletou nežiadali. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CSP.

2. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec prostredníctvom právneho zástupcu v časti určenia výživného na maloletú a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil s tým, že ho zaviazá prispievať na výživu maloletej sumou 150,- eur s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. V odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie vychádzal z toho, že celkové výdavky na maloletú sú mesačne 396,18 eur a na základe toho dospel k názoru, že 200,- eur je primeraná suma, ktorú má platiť z titulu výživného. Vychádzal pritom z toho, že náklady na maloletú tvorí výdavok na cestovné do školy 34,- eur, čo predstavuje 1,70 eur denne, pričom vôbec nezohľadnil tú skutočnosť, ktorá je uvedená v spise, a to vyjadrenie SN. Q., z ktorého vyplýva, že za druhý polrok školského roku 2018/2019 vymeškala maloletá 215 hodín, čo predstavuje 36 vyučovacích dní a za prvý polrok roku 2018/2019 126 hodín, čo predstavuje 21 dní, čo celkovo predstavuje 57 dní, takže pri prepočte 200 vyučovacích dní za školský rok 2018/2019 predstavuje vynechaných 30 % dní z povinnej školskej dochádzky. Takisto namietal, že úbor na telesnú výchovu, na ktorej sa zúčastní maloletá len občas, nie je potrebné zakupovať každý rok za 80,- eur, a takisto pracovný odev, ktorý by sa podľa odôvodnenia súdu mal zakupovať každý rok za sumu 165,- eur. Ďalej namietal, že maloletá nenavštevuje naraz posilňovňu, čo predstavuje 27,- eur a fitness, čo predstavuje 22,- eur, stačilo by, keby navštevovala buď posilňovňu alebo fitness. Na základe uvedeného tvrdil, že mesačné výdavky na maloletú sú nižšie ako je 396,18 eur, pričom súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil ani tú skutočnosť, že matka maloletej poberá v R., kde pracuje, prídavok na maloletú dcéru vo výške 130,- eur. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie vychádzal z toho, že za posledný rok mal priemerný mesačný príjem vo výške 1.328,44 eur, čo však bolo skreslené jeho príjmom predtým, ako 04.02.2009 podala na neho matka maloletej trestné oznámenie a bol vzatý do celý predbežného zadržania, kde súd rozhodoval o jeho väzbe. Predložil súdu potvrdenia od zamestnávateľa, z ktorých vyplýva, že vzhľadom na uvedenú udalosť, bol z dôvodu päťdňovej absencie preradený na iné pracovisko, kde zarába podstatne menej. Za mesiac marec 2019 bol jeho zárobok 810,70 eur, za apríl 2019 840,65 eur, za máj 2019 1.100,50 eur, za jún 2019 550,90 eur a za júl 2019 850,- eur, pričom jeho zárobky sa budú aj naďalej pohybovať na tejto úrovni, takže jeho priemerný mesačný zárobok za posledných päť mesiacov je 832,55 eur. Ďalej vyslovil názor, že mesačný zárobok matky je podstatne vyšší ako 830,- eur, ktorý vykazovala na pojednávaní, pretože navrhovateľka v rodine v R., kde doteraz robí opatrovateľku, sa nestará len o jednu osobu viac ako 90-ročnú, ale aj o ďalších dvoch rodinných príslušníkov, ktorým varí, perie a v podstate vedie celú domácnosť, za ktoré služby jej rodina platí mimo

oficiálnych platieb za opateru. Ďalej poukázal na to, že v dôsledku zákazu priblížiť sa k manželke sa nesmie zdržiavať v ich rodinnom dome v H. v dôsledku ktorých skutočností má zvýšené náklady spojené s bývaním a stravovaním, pretože okresný súd mu prikázal, že sa má zdržiavať u svojej sestry v R.. Taktiež jeho osobné veci zostali v rodinnom dome, takže si musel zakúpiť aj oblečenie, hygienické potreby a podobne.

3. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť. Vo vyjadrení uviedla, že pokiaľ ide o otcov názor, že dcére stačí venovať sa buď posilňovni alebo fitness, a z tohto dôvodu nezapočítava do jej oprávnených mesačných výdavkov náklady na jednu z týchto jej aktivít, je toho názoru, že odporca nemôže takto selektívne pristupovať k jej výdavkom, ktoré v konaní preukázala. Jedná sa o šport, ktorý prispieva k jej telesnému a aj duševnému zdraviu a nie je na mieste jej ho upierať. Pokiaľ otec vypočítal, koľko vyučovacích hodín dcéra vymeškala v škole v minulom školskom roku, poukázala na to, že v ich rodine jeho pričinením sa odohrávali turbulentné životné udalosti, ktoré poznačili jej zdravie, a z toho dôvodu bola jej dochádzka taká, ako popisuje otec. Neznamená to však, že by súd pri určení výživného na dcéru nemal zohľadniť jej odôvodnené výdavky na cestovné do školy, pretože v konaní o rozvod súd rozhoduje o určení výživného na čas po rozvode a musí vychádzať zo stavu v čase vynesenia rozsudku. Náklady na cestovné do školy súdu riadne preukázala a v tomto smere nedošlo k žiadnej zmene, pričom do budúcnosti nie je možné predpokladať, že keď v minulom školskom roku dcéra vynechala nejaké vyučovacie hodiny, že sa tak stane aj v tomto školskom roku. Pokiaľ sa otec domáha zníženia výživného na dcéru z dôvodu, že mu v dôsledku absencie v práci, kedy bol políciou pozbavený osobnej slobody, sa zmenilo pracovné zaradenie a znížil sa mu príjem, v tejto súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky z 06.02.2008, sp. zn. IV. ÚS 1181/07, ktorého záver sa stal súčasťou rozhodovacej praxe súdov aj v Slovenskej republike, podľa ktorého ak sa zbavil rodič svojim úmyselným konaním, pre ktoré bola naňho uvalená väzba, objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu tohto dieťaťa. Čo sa týka jeho námietok, že zarába načierno, toto je absolútna nepravda, pokiaľ bola zamestnaná v zahraničí, poberala odtiaľ aj prídavky na dieťa, túto skutočnosť súdu nezamĺčala. Tiež nie je pravdou otcovo tvrdenie, že mu vznikli výdavky na zakúpenie nových osobných vecí, pretože tie jeho pôvodne mali zostať v dome, ku ktorému sa nesmie priblížiť; k vyjadreniu priložila písomné potvrdenia o tom, že manželovi jeho osobné veci vydala. Vyslovila názor, že súdom priznaná výška výživného nie je nad pomery otca a je v záujme maloletej, o čom svedčí aj skutočnosť, že aj kolízna opatrovníčka v konaní považovala za adekvátnu sumu výživného v sume 300,- eur mesačne.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že vyživovaciu povinnosť určenú súdom prvej inštancie považuje za primeranú veku a odôvodneným potrebám maloletej, preto navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu potvrdiť.

5. Krajský súd preskúmal vec v zmysle ustanovenia § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. (Civilný mimosporový poriadok, ďalej CMP) a zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti výroku III. podľa § 388 zákona č. 160/2015 Z. z. (Civilný sporový poriadok, ďalej len CSP) zmeniť a v závislej časti výroku IV. podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu. Výroky rozsudku, ktorým súd manželstvo účastníkov konania rozviedol a zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky, neboli napadnuté odvolaním, preto nadobudli právoplatnosť (§ 367 CSP), preto ich odvolací súd nepreskúmal.

6. V preskúmvanej veci sa manželka podaným návrhom domáhala rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností k maloletej S. tak, že maloletá bude zverená do jej výlučnej osobnej starostlivosti a otec bude zaviazaný prispievať na výživu maloletej sumou 600,- eur mesačne. Súd prvej inštancie manželstvo účastníkov rozviedol, vyhovel návrhu matky na zverenie maloletej do jej výlučnej osobnej starostlivosti; v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť.

7. Sporným zostalo určenie výšky výživného pre maloletú, pretože otec sa s jeho výškou, určenou súdom prvej inštancie, v odvolaní nestotožnil.

8. Pokiaľ ide o výživné na maloletú, vec treba posúdiť podľa ust. § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, podľa ktorého plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

9. V prejednávanej veci bolo preukázané, že maloletá pochádza z manželstva rodičov, má XX rokov a študuje na V. v Q.. Dôkazmi, predloženými matkou súdu prvej inštancie a ďalším vykonaným dokazovaním boli zistené preukázateľné výdavky maloletej (bod 16 rozsudku) v sume 396,18 eur. Za predpokladu, že vyživovacia povinnosť k maloletej v rovnakom rozsahu ako otec má aj matka, súd prvej inštancie správne otcovi určil prispievať na úhradu preukázaných nákladov na výživu maloletej jednou polovicou, t. j. sumou 200,- eur mesačne. Pokiaľ ide o odvolacie námietky otca týkajúce sa toho, že maloletá v dôsledku absencií vynechala cca 30 % dní školskej dochádzky v roku 2018/2019, preto jej výdavky sú podstatne nižšie ako uvádza súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí, v tejto otázke sa odvolací súd stotožnil s názorom matky, že ide o náklady, ktorých výšku matka preukázala, ide o výdavky, ktoré bude maloletá hradieť na cestu do školy v budúcnosti (po rozvode manželstva), pričom nemožno prezumovať, že maloletá aj v budúcom období vynechá školskú dochádzku v takom rozsahu, ako v minulosti. Odvolací súd považoval tiež za opodstatnené a preukázané ostatné výdavky na maloletú, preto odvolacie námietky otca v tomto smere nepovažoval za dôvodné.

10. Nestotožnil sa však s názorom súdu prvej inštancie o tom, že v danej veci je opodstatnené uložiť otcovi povinnosť platiť výživné na maloletú aj formou tvorby úspor, z nasledovných dôvodov:

11. Podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

12. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že podmienkou takéhoto rozhodnutia je kvalifikované zistenie majetkových pomerov, pričom tvorba úspor prichádza do úvahy najmä za situácie, ak súd po preskúmaní majetkovej situácie povinného komplexne zo všetkých zákonných hľadísk dospeje k záveru, že tieto majetkové pomery sú také, že okrem zabezpečenia všetkých bežných potrieb dieťaťa v rozsahu, ktorým sa podieľa na životnej úrovni rodičov, majetková situácia povinného umožňuje aj tvorbu úspor. Z ust. § 63 ods. 3 Zákona o rodine pritom možno vyvodiť, že by malo ísť o majetkové pomery prevyšujúce priemer; v takomto prípade za ďalšie odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tvorbu úspor napr. na účely zabezpečenia budúceho bývania, poistenia, zabezpečenia zdravotnej starostlivosti o dieťa v prípade určitých zdravotných komplikácií a pod.

13. V preskúmvanej veci odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie nezistil také skutočnosti, ktoré by viedli k záveru, že majetkové pomery povinného sú nadpriemerné, a že z tohto dôvodu treba za odôvodnené potreby dieťaťa považovať aj tvorbu úspor nad rámec úhrady preukázaných mesačných nákladov maloletej. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že otec za obdobie od februára 2019 do júna 2019 dosiahol priemerný mesačný zárobok vo výške 1.328,44 eur mesačne (za posledné tri mesiace vo výške 920,62 eur), ktorý príjem odvolací súd nepovažoval za nadštandardný, opodstatňujúci postup podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine.

14. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku III. rozsudku zmenil tak, že otca zaviazal platiť na výživu maloletej S. iba bežným výživným vo výške 200,- eur mesačne, do 15. dňa predchádzajúceho kalendárneho mesiaca k rukám matky. V nadväznosti na uvedené odvolací súd závislý výrok IV., ktorým súd prvej inštancie uložil matke, aby v lehote 7 dní od právoplatnosti rozsudku zriadila účet maloletej a oznámila otcovi maloletej číslo účtu dieťaťa a názov banky, v ktorej je vedený, zrušil.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).